

Materiál na rokovanie

Hospodárskej a sociálnej rady SR

dňa 24.11. 2025

k bodu č. 2

Stanovisko ZMOS

k „Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony“

Všeobecne k návrhu :

Predkladaný návrh zákona sa podľa jeho tvorcov zameriava na posilnenie a ďalšie smerovanie sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania na Slovensku. Reaguje na aplikačnú prax a prináša viaceré systémové zmeny týkajúce sa pravidiel zamestnávania, financovania a fungovania registrovaných sociálnych podnikov. Hlavným cieľom je zvýšiť kvalitu pracovnej integrácie ako nástroja sociálnej politiky štátu.

Úprava sa sústreďuje najmä na precizovanie definícií znevýhodnených, zdravotne znevýhodnených a zraniteľných zamestnancov, pričom ich posudzuje vo väzbe na reálnu potrebu pracovnej integrácie a na podmienky neexistencie súbežných činností (napr. iný pracovnoprávny vzťah či podnikanie). Zavádza sa tiež povinnosť integračných podnikov zabezpečiť pracovnú integráciu týchto osôb a udržať ich pracovné miesto ako podmienku čerpania vyrovnávacích príspevkov. Návrh zároveň ustanovuje, že jeden zamestnávateľ môže poberať vyrovnávací príspevok na toho istého zamestnanca iba raz.

Súčasťou legislatívnych zmien je aj posilnenie kvality plánovania integračných procesov prostredníctvom zavedenia povinnosti vypracovať individuálny projekt pracovnej integrácie. Navrhuje sa aj skrátenie lehôt pri registrácii nových sociálnych podnikov a precizovanie pravidiel socializácie zisku, vrátane sankcií.

Významnú časť návrhu tvoria úpravy systému vyrovnávacích príspevkov, ktoré majú podľa predkladateľa stabilizovať ich poskytovanie, zvýšiť transparentnosť, eliminovať nerovnováhy medzi kategóriami prijímateľov a posilniť väzbu medzi finančnou podporou a skutočnými výsledkami zamestnávania. Cieľom je zároveň znížiť závislosť sociálnych podnikov od dotačných mechanizmov a podporiť ich smerovanie k udržateľným ekonomickým modelom.

Na Slovensku v súčasnosti pôsobí 624 registrovaných sociálnych podnikov, v ktorých pracuje približne 8 600 zamestnancov. Významnú časť tvoria komunálne sociálne podniky zriadené mestami a obcami, kde je spolu 170. Tie zabezpečujú širokú škálu verejnoprospešných služieb, od údržby verejných priestranstiev po sociálne služby, a sú kľúčovým nástrojom integrácie tisícok znevýhodnených ľudí do pracovného života.

Pripomienky k návrhu:

Jednou z hlavných pripomienok ZMOS v rámci medzirezortného pripomienkového konania bola požiadavka na **zavedenie osobitného režimu pre verejné sociálne podniky**, ktoré zakladajú alebo vlastnia obce a vyššie územné celky. ZMOS dlhodobo upozorňuje, že verejné sociálne podniky majú iné postavenie a iný účel ako bežné sociálne podniky, plnia verejnoprospešné úlohy, dopĺňajú služby samospráv a často pôsobia v oblastiach, kde trh nie je schopný zabezpečiť dostupné riešenia. Preto je potrebné nastaviť pre ne jasné, stabilné a administratívne primerané podmienky.

Hoci počas rozporového konania došlo k dohode, táto dohoda nastala na základe toho, že rezort práce prisľúbil, že v januári sa uskutoční osobitné pracovné stretnutie, ktoré má byť kľúčové pre ďalšie riešenie tejto témy. ZMOS vníma tento prisľub ako priestor na dopracovanie osobitného režimu, ktorý by:

- a) stabilizoval podmienky pre komunálne sociálne podniky,
- b) zohľadnil ich verejnoprospešný charakter a úlohu v systéme služieb obcí,
- c) znížil nadmernú administratívnu záťaž pri zamestnávaní znevýhodnených osôb,
- d) zabezpečil predvídateľné legislatívne prostredie,
- e) podporil dlhodobú udržateľnosť sociálnej ekonomiky v samospráve.

Pripomienky, ktoré boli ZMOSu akceptované podporili, prispeli k nenavýšeniu administratívy v sociálnych podnikoch a ZMOS nezostal v rozpore.

Nakoľko ZMOS predstavuje hlas samospráv na HRS SR chcel by zdôrazniť pripomienku, ktorá **zostáva v rozpore** a týka sa čl. I bod 13, kde žiadali samosprávy v § 5a ods. 3 písm. a) predĺžiť lehotu k začatiu použitia osobitného fondu na obstaranie hmotného majetku z dvoch rokov na päť rokov od skončenia účtovného obdobia, za ktoré bol vytvorený zisk, pridelený do osobitného fondu. Obstaranie hmotného majetku je spravidla investičného charakteru, s dlhodobým plánovaním a postupným napĺňaním cieľa dosiahnutia merateľného sociálneho vplyvu. Sociálne podniky zabezpečujúce spoločensky prospešnú činnosť bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu sú kapitálovo náročným typom podnikania, pri ktorom prevažujú investície do dlhodobého hmotného majetku. Proces prípravy, povoľovania a realizácie takýchto investičných projektov spravidla presahuje obdobie 24 mesiacov, a to najmä v prípade výstavby, obnovy či rekonštrukcie

bytového fondu. Krátka lehota 2 rokov môže viesť k neefektívnemu použitiu týchto prostriedkov, a k vyššiemu riziku, že prostriedky nebude možné v stanovenom čase vyčerpať.

Záver: ZMOS odporúča, aby Hospodárska a sociálna rada SR po zobrať na vedomie týchto skutočností odporúčala materiál na ďalšie legislatívne konanie.

doc. PaedDr. Jozef Božik, PhD.
predseda ZMOS